

Η Πυρηνική Επάνοδος (The Nuclear Comeback)

Από το φετινό Φεστιβάλ ECOFILMS της Ρόδου

Ηταν 13 χρονών όταν εξεράγη ο 4ος πυρηνικός αντιδραστήρας στο Τσερνομπύλ. Η κατακραυγή- ειδικά στη χώρα του τη Νέα Ζηλανδία που αρνείται την πυρηνική ενέργεια σε οποιαδήποτε μορφή ήταν πολύ μεγάλη. Από τότε τον έτρωγε η περιέργεια, ήθελε να επισκεφθεί αυτόν τον κολασμένο χώρο για να δει την κατάσταση με τα ίδια του τα μάτια. Ετσι τώρα, που με αφορμή την Κλιματική Αλλαγή γίνεται μια τεράστια διεθνής εκστρατεία υπέρ της επανόδου των πυρηνικών ως πηγής ηλεκτροπαραγωγής, ο σκηνοθέτης Justin Pemberton, ανέλαβε τη δημιουργία ενός ντοκυμαντέρ με στόχο να διερευνήσει τα δεδομένα. Σήμερα οργάνουν τη χώρα του οι εκπρόσωποι της πυρηνικής βιομηχανίας που δίνουν συνεχώς διαλέξεις παρουσιάζοντας εντυπωσιακές στατιστικές. Συγκρίνουν τις επιπτώσεις του άνθρακα (ως καύσιμο) στην Κλιματική Αλλαγή, με εκείνες των πυρηνικών. «Ποια είναι η γνώμη σου για αυτούς», ρωτάμε τον σκηνοθέτη. «Είναι εντυπωσιακοί μας λέει, αλλά η έρευνά μου απέδειξε ότι παρουσιάζουν μόνο ένα μέρος της αλήθειας». Ο Justin, επισκέφθηκε εγκαταστάσεις και εκπροσώπους της πυρηνικής βιομηχανίας στην Ευρώπη. Ήταν έτοιμος να πεισθεί όπως μας είπε. Μάλιστα αν πειθόταν, το σενάριο του ντοκυμαντέρ, θα παρουσίαζε και την προσωπική του διαδρομή προς τα πυρηνικά....

Η ταινία ξεκινά και τελειώνει με συνέντευξη περιβαλλοντολόγου, ο οποίος για να μας σώσει από τις επιπτώσεις των κλιματικών αλλαγών έχει δημιουργήσει ομάδα υπέρ της πυρηνικής ηλεκτροπαραγωγής. Το σοκ συμπληρώνεται με τις συνεντεύξεις των πυρηνικών μάντζερ που ισχυρίζονται ότι στο Τσερνομπύλ τα θύματα ήταν μόνον 56 άτομα, καθώς για τους υπόλοιπους, δεν έχει αποδειχθεί η άμεση σχέση της ραδιενέργειας με την αναπηρία ή το θάνατό τους. Όμως η επιστημονική ομάδα που εργάζεται σήμερα επιτηρώντας τη λειτουργία του κατεστραμένου αντιδραστήρα, έχει άλλες πληροφορίες, σύμφωνα με τις οποίες υπήρξαν επιπτώσεις στην υγεία 600.000 ατόμων....Μαθαίνουμε ότι ο αντιδραστήρας αυτός είναι ακόμα ζωντανός και μας απειλεί. Ο σκηνοθέτης παρομοιάζει την έκρηξη του με ένα έντονο παλμό της καρ-

διάς του. Όμως αυτός συνεχίζει να ζει καταπλακωμένος από γερή μεν κατασκευή που όμως έχει αρχίσει και καταρρέει. Γι αυτό του φτιάχνουν καινούριο καπάκι και τον επιτηρούν καθημερινά τόσο επιστήμονες. Η επιτήρηση θα κρατήσει τουλάχιστον 1000 χρόνια, μας είπε, μετά την προβολή, ο σκηνοθέτης.

Δεν είχα δει τρένο με πυρηνικά απόβλητα να περνά έτσι άνετα μέσα από κατοικημένες περιοχές, με θεατές τους πολίτες που περιμένουν το επόμενο τρένο στις αποβάθρες. Το είδα στην ταινία του νεαρού Νεοζηλανδού που τα θεωρεί εύκολους στόχους για επίθεση, από όπου και πληροφορήθηκα ότι αυτά τα απόβλητα θα είναι ραδιενεργά για τα επόμενα 100.000 χρόνια. Μια υπέροχη κληρονομιά για τις επόμενες γενιές, μια κληρονομιά που κανένας οικονομολόγος δεν τολμά να κοστολογήσει και να συμπεριλάβει στην τιμή της «φθηνής» πυρηνικής ηλεκτροπαραγωγής. Τα βιβλία της οικονομικής επιστήμης, το αποκαλούν άλλο ένα «εξωτερικό κόστος»

Παρόλα αυτά ο σκηνοθέτης ήταν έτοιμος να πεισθεί μάλλον με το σκεπτικό «ας πάρουμε το ρίσκο για να κρατήσουμε όλες τις σημερινές ανέσεις, αφού μας λένε ότι δεν γίνεται αλλιώς». Κατά την έξοδο από τον πυρηνικό αντιδραστήρα της Σκωτίας, παρέδωσε πρώτα τον κλασικό μετρητή που είχε επάνω του. Στη συνέχεια «σκανάρισαν» αυτόν και το συνεργείο από εμπρός και από πίσω, με στόχο την ανίχνευση ραδιενεργών σωματιδίων. Το συνεργείο εντάξει. Ο Justin από εμπρός, εντάξει. Αλλά, κτύπησε συναγερμός όταν το σκανάρισμα έγινε από πίσω, καθώς εντοπίστηκε κάτι ραδιενεργό στο σακίδιο και το

παλτό του. Τότε συνειδητοποίησε την έννοια του ρίσκου καθώς αυτή σε πλησιάζει προσωπικά. «Οχι δεν θα πεισθώ ότι τα θύματα του Τσερνομπύλ ήταν μόνο 56» κατέληξε.

Επιστρέφοντας στην πατρίδα του, τη Νέα Ζηλανδία, το κανάλι που τον χρηματοδότησε είχε αντιρήσεις. Ήθελαν ένα ντοκυμαντέρ «προκλητικό» για το ακροατήριο μιας χώρας που αρνείται πεισματικά τα πυρηνικά ως καύσιμο. Ήθελαν να δώσουν ένα γερό και σημαντικό βήμα στους εκπροσώπους της πυρηνικής βιομηχανίας, σε αυτούς που τόσο οργανωμένα και τόσο επαγγελματικά και τόσο πειστικά μεταφέρουν τη μια όψη του νομίσματος. Ετσι ο σκηνοθέτης μοντάρισε δύο εκδοχές. Η εκδοχή που προβλήθηκε στη χώρα του- από άποψη κατανομής χρόνου- είναι πιο φιλοπυρηνική, αν και περιλαμβάνει και την άλλη όψη. Δεν λένε όλοι αυτοί ψέματα, μας εξήγησε ο σκηνοθέτης (όπως πχ. αυτός με τα δήθεν 56 θύματα του Τσερνομπύλ), λένε όμως τη μισή αλήθεια. Την άλλη μισή προσπάθει να την πεί το ντοκυμαντέρ. Η λιγότερο φιλοπυρηνική εκδοχή, που εκπαιδεύει ουσιαστικά τον νεαρό σκηνοθέτη, προβλήθηκε στο Φεστιβάλ της Ρόδου και κατέκτησε ένα από τα βραβεία.

«Υπάρχουν και δύο επιπλέον λόγοι για τους οποίους πρέπει τα πυρηνικά να αποκλειστούν από τη μεσογειακή ηλεκτροπαραγωγή, συμπληρώνει ο Θανάσης Αναπολιτάνος, πρόεδρος του Αντιπυρηνικού Παρατηρητηρίου Μεσογείου. Πρώτον η ευαίσθητη γεωπολιτική κατάσταση της Μέσης Ανατολής και δεύτερον η σεισμικότητα της περιοχής».

ΒΑΣΩ ΚΑΝΕΛΛΟΠΟΥΛΟΥ